

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Brigida Egizabal Zubero

*Igorre, Bizkaia
(1924-2013)*

Aurkibidea

Biografia

1924. urtean sortu zen Igorreko Olabarri baserrian 5 neba-arrebako familia batean. Aita Usansolokoa (Galdakao) zuen eta ama Dimakoa. Moja karmeldarren ikastetxera joan zen umetan eta gero neskame lanetan ibili zen Donostian eta Hernanin. Senarra Hernanin bertan ezagutu zuen eta 19 urterekin Zornotzara joan ziren bizitzera. Zornotza bertako "Cines Zelaieta" aretoko txarteldegian aritu zen lanean 17 urtez.

Zintak

IGO-006

- **Proiektua:** Zornotzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2011-03-02
- **Iraupena:** 43 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Senarrarekin euskaraz ezin ulertu

- **Erref:** IGO-006/003
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:03:17. **Bukatu:** 00:04:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Igorren jaio zen eta Zornotzara ezkondu. Igorreko euskara egiten du. Zornotzan ez dela euskara asko egiten dio. Senarra Hernanikoa zuen eta gaztelaniaz hitz egiten zuten elkarrekin, euskaraz ez ziotelako elkarri ulertzen. Seme-alabei euskaraz.</p>

Transkripzioa

- Eta, orduen, Igorren jaixo ziñen, baiña gero Zornotzan bizi.
- Bai. Zornontzara ezkondu ein nintzen. Bai, urte asko da ezkondu nintzena. Ta Zornontzara etorri nintzen biziten.
- Ta zuk berbetie nongoa dekozu, Zornotzakoa edo Igorrekoa?

- Igorrekoa.
 - Bai, ezta?
 - Bai. Zorrontzan ez da iten berba asko euskera. Ez da iten. Ta gizonagaz be ez, ze berak euskera [batue], ba, Hernanikoa, ta nik nauk Arratia. Ez dou /eztu/ iñoz iten euskerarik. Erderaz.
 - A bai?
 - Bai.
 - Ta ez ziñien alkarrereri aittuten ala?
 - Euskeraz ez.
 - Eta seme-alabak euki zenduezan?
 - Bai.
 - Ta umiekaz?
 - Euskeraz. Arantza, ta Joseba lehenangoko dau, ta Arantza, Arantza bigarrena, ta biek euskeraz. Bilbora joaten zirean estudietan akademia [...].

2. Hernanira neskame joan zenean ezagutu zuen senarra

- **Erref:** IGO-006/005
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:04:40. **Bukatu:** 00:06:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

<p>18 urterekin Donostiara joan zen neskame. Etxe batean egon zen, baina ez zitzaion gustatu eta handik Hernanira joan zen. Han ezagutu zuen bere senarra izango zena. Hernanin lantegi jabeak ziren Mendiatarren etxean egon zen.</p>

Transkripzioa

- Eta Hernaniko gizona zelan ezetu zendun ba?
 - Neu joan nintzen krieda etxetik martxeute.
 - A bai?
 - Bai. Ez nauen /enauen/ e... Ez ostien itziten etxetik iñora urtetan be. Erromeriera bai, baia [harantza] bapez. Arratie, Castillo Elejabeitia, Dima... por todo por ahí. Ta baten okasiñoa aukin nauen ta amak emon osten / emosten/ dirue [...] pagetako. Haregaz diruegaz ze ein nauen? martxau Hernanire, San Sebastianera. Ta San Sebastianen egon nintzen etxe baten, ta ez jatan gusteu, ta gero handik Hernanire joan nintzen. Ta Hernanin topeu nauen neure gixona, ta gero beragaz beti. Bai.
 - Ta ze egon ziñen kalien Hernanin edo baserriren baten?
 - Ez, "un chalé". "Los señores de Mencia". Villabonan euki euen fabrike bat ta beste bat Hernanin. Ta "los señores de Mencia".
 - Ta zenbat urtegaz joan ziñen ba?
 - Hamazortzi urtegaz.
 - Ta ze biher eitten zenduzen?
 - Etxeko beharrak.
 - Ta umiek jagon eta be bai?
 - Bai, umeak. Ume bi hazi nauzen, María Loreto ta María Esperanza.

3. Neskametzan irabazitako dirua arropak egiten gastatu

- **Erref:** IGO-006/007

- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:08:18. **Bukatu:** 00:09:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

<p>Hernanin neskame egon zenean, hilean hogeita hamar ogerleko kobratzen zituen. Behin aita joan zitzaion Hernanira, zer moduz zebilen ikustera. Dirua eskatu zion, baina berak dena gastatuta zuen ordurako, arropa berriak egiten. Pinpirina izan dela dio.</p>

Transkripzioa

- Ta neskame egon ziñenean dirue kobretan zendun? Dirue kobretan zendun han, Hernanin?
- Bai, dirue kobretan nauen ni egon nintzen lekuen. Hogeta hamar ogerleko bakarrik.
- Hillien?
- Bai, gitxi, baia ondo egon nintzen ta.
- Eta hori dirue norentzat zan? Zuretzat edo aman... etxerako?
- Neuretzako, bai. Ta baten etorri zen aite Hernanire, zelan nauen ikusten, ta eskatu osten dirue, baia nik ez nauen /enauen/ dirurik aukin txakur haundi bat be ez. Ta esan neuntsen: "Aita, ez dekot nik txakur haundirik be ez, ez dekot", "Ze in dozu ba?", "Gasteu, erropak iten". Presumida he sido ta erropea eiten gastauta dana. "Ez dau ardure, [fedea ez galdu]" [esan osten].

4. Ezkondu aurretik oheratzea bekatu; abadearen asmoak

- **Erref:** IGO-006/010
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:10:48. **Bukatu:** 00:12:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

<p>Senarra "sano guapoa" omen zen. Ezkondu aurretik ez zuen harekin ohera joan nahi izan, bekatu handia zelako. Musuak bai. Abadearengana konfeszatzen joan zenean, galdera ugari egin zizkion eta bere etxera joateko zita jarri zion. Bera, badaezpada, zaintzen zituen umeak hartuta joan zen abadearen etxera.</p>

Transkripzioa

- Guapoa zan?
- Bai, bai, sano guapoa. Ta gustau ein [jaten] ta bera etorri zen, ta [...] esan osten, nebeak esan osten "Zoaz beragaz ogera, gaubean", "Ta ez, ni beragaz ezkondu arte ez".
- A ez? Ezebez?
- Ez, ez. "Ezkondu arte ni neu ez noa /enoa/ beragaz lo iten. Gero be

denborea aukin dot lo iteko. Ezkondu baino lehenau ez".

- Ez?

- Ez, ezkondu baino lehenau... bai, ibilten gintzezan, nobioak danak ibilten direz ta, baia neu ezkondu baino lehenau beragaz ogera? Ez, horixe ez. Ez, ez.

- Eta muxuek-eta emongo zenduezan ezkondu aurretik?

- Bai.

- Muxuek eta zirritxo batzuk eta.

- Bai, ibilten gintzezan, "de todo hacíamos".

- A! "de todo"?

- Sí.

- A bale, bale.

- "Menos ir a la cama. Sí".

- Ta... baia zer dala ta, ez zendulako nahi edo pekatue zalako?

- Pekatu, pekatue zalako. Bai, pekatue zan. Orduen pekatu handie. Ta jakin neuena lez, frailea, ba, abadea, [...] ba konfesetan joan nintzen ta pregunteu ta pregunteu ta abadeak [...] zitea ipini osten. Ai abadeak, lotsabakoak direz. Nik ume txikiek biek hartu, María Loreto ta María Esperanza, ta eurekaz presentau nintzen abadean etxean. Ta haiekaz ikusi ezkerro, ezin in ezer. "Persona más sinvergüenza que curas no hay".

- Bueno, haixe izengo zan, danak ez diez izengo igualak, ez?

- Ez, danak ez, danak ez.

- Danak ez.

5. Zinemaren prezioa; azken lerroa bikoteentzat

- **Erref:** IGO-006/016
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:22:48. **Bukatu:** 00:24:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Zinema zenbat ordaintzen zen. Pertsona zehatz batzuentzat (Udaleko kideentzat, adibidez) erreserbatuta egoten ziren leku batzuk. Azken lerroa bikoteentzat. Inspektoreak ere joaten zitzaizkien, baina eskupekoa emanaz gero, den estaltzen zela dio. Pelikulan pertsonak biluzik agertuz gero jartzen zituzten isunak.

6. Zinemarako zaletasuna zuen jendeak

- **Erref:** IGO-006/020
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:27:06. **Bukatu:** 00:27:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Jendeari asko gustatzen zitzaion zinemara joatea. 18 pezeta izaten zen. "Sesión continua" egoten zen, baina gehiago ordaindu behar izaten zen.

7. Gerra garaiko bizipenak

- **Erref:** IGO-006/024
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:32:28. **Bukatu:** 00:33:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaiko bizipenak. Soldadu batek behia kendu gura izan zion aitari eta berak aurre egin zion. Nebak soldadu izan zituen. Ahizpa Larrinagako kartzelan egon zen, milizianoei arropa jostearren.

8. Ahizpa Larrinagako kartzelan

- **Erref:** IGO-006/026
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:34:19. **Bukatu:** 00:35:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Beste jostun askoren antzera, Brigidaren ahizpa ere Larrinagako kartzelan egon zen, gudariei arropa jostearren. Ama joaten zitzaion bisitan. Berak 12-13 urte inguru zituen eta ez zioten uzten joaten. Nebak frontean ibili ziren. Ahizpa gazteagoa eta bera etxean.

9. San Juan bagilean...

- **Erref:** IGO-006/031
- **Iraupena:** 0:00:12. **Hasi:** 00:38:22. **Bukatu:** 00:38:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

"San Juan bagilean, denpora ederrean, zapoak eta sugeak erre, artoak eta gariek gorde".

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-02

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com